

Znak sprawy:
WP-X.431.16.2019

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie inspektora wojewódzkiego Dorotę Cecugę oraz starszego inspektora wojewódzkiego Katarzynę Łach, na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) i upoważnienia do kontroli, znak: WP-X.0030.16.2019 z 23 maja 2019 r. wydanego z up. Wojewody Małopolskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie.

Klasyfikacja wg budżetu zadaniowego: Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny; zadanie 13.1. Pomoc i integracja społeczna; podzadanie 13.1.1. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; działanie 13.1.2.5 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 29-30 maja 2019 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu, który odpowiada za prowadzenie całości zadań związanych z realizacją zapisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o analizę zastanej dokumentacji oraz wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Pani Agnieszki Zmarzlińskiej oraz Przewodniczącej Zespołu interdyscyplinarnego Pani Pauliny Chowaniec.

Zakres kontroli obejmował:

Ocenę realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Załączniki do protokołu stanowią:

1. Kserokopia Uchwały Nr XVII/155/2015 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 wraz z załącznikiem - Programem.
2. Kserokopia dokumentu pn. Informacja o stopniu realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Nowy Targ za 2018 rok.
3. Kserokopia Uchwały Nr VIII/55/2011 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu

Interdyscyplinarnego w Nowym Targu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

4. Kserokopia Zarządzenia NR 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 07.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
5. Kserokopie Zarządzeń zmieniających skład Zespołu NR: 0050.Z.78.2017, 0050.Z.112.2017, 0050.Z.38.2018, 0050.Z.64.2018, 0050.Z.74.2018.
6. Kserokopia Zarządzenie Nr 0050.Z.197.2013 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 31.12.2013 w sprawie zatwierdzenia treści regulaminu organizacyjnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z Regulaminem.
7. Kserokopia Zarządzenia Nr 5/2019 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu z dnia 14 stycznia 2019 r. w sprawie wdrożenia procedury postępowania pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie oraz w sytuacji konieczności kierowania osoby/osób do ośrodka interwencji kryzysowej.
8. Kserokopia Zarządzenia Nr 8/2012 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu z dnia 07 grudnia 2012 r. w sprawie wdrożenia procedury postępowania w przypadku konieczności zastosowania art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
9. Kserokopie umów Nr 1/2018, 2/2018, 3/2018, 4/2018 dotyczących świadczenia pomocy przez psychologa, terapeutę uzależnień, prawnika oraz członka Zespołu interdyscyplinarnego w Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc.
10. Wyjaśnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 29 maja 2019 r. dotyczące dyżurów pełniących w Punkcie, aktualizacji zapisów Miejskiego Programu (...).
11. Kserokopia z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2018.
12. Lista kontrolna.
13. Teczki rodzin, w których uruchomiona została procedura Niebieskie Karty przeanalizowane w trakcie kontroli: teczki rodzin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Ustalenia kontroli:

Realizacja zadań własnych gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez jednostkę kontrolowaną została uregulowana formalnie stosownymi zapisami w Statucie jednostki, ogłoszonym jako tekst jednolity, w Uchwale Nr XL/375/2017 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 11 września 2017 r. w sprawie: *ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały Nr XVI/110/2011 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie nadania statutu jednostce budżetowej pod nazwą „Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu”* oraz Obwieszczeniu Nr 4/2017 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 11 września 2017 r. w sprawie: ogłoszenia tekstu jednolitego (...).

Zapisy dotyczące realizacji przez Ośrodek zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawarte zostały w rozdziale I. Postanowienia ogólne, § 2 pkt 14 (Ośrodek działa w oparciu o przepisy (...) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie) oraz w rozdziale II. Cele i zadania Ośrodka, § 9c Statutu (do zadań własnych Miasta dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizowanych przez Ośrodek, należy w szczególności (...) – wymieniono zadania z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie została również określona w Regulaminie Organizacyjnym kontrolowanej jednostki zatwierdzonym Zarządzeniem

Nr 5/2017 Dyrektora Ośrodka Pomocy społecznej w Nowym Targu z dnia 20 kwietnia 2017 r. w sprawie *ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu*.

Zapisy dotyczące realizacji przez Ośrodek zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawarte zostały w Rozdziale I. Postanowienia ogólne, § 2 pkt 1 ust. 9 (podstawa prawna funkcjonowania Ośrodka), rozdziale II. Struktura organizacyjna Ośrodka, Dział I. Postanowienia ogólne, § 6 ust. 1 pkt 9 („przy Ośrodku działa Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Nowy Targ oraz Punkt Informacji u Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc (ZI)”).

Z informacji udzielonej osobom kontrolującym podczas kontroli wynika, że w jednostce kontrolowanej wszyscy pracownicy socjalni (8 osób) oraz 2 asystentów rodziny, realizują zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jeden z pracowników – Pani Paulina Chowaniec pełni funkcję Przewodniczącej Zespołu interdyscyplinarnego.

Pracownicy realizujący zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie posiadają stosowne zapisy w swoich zakresach/aneksach do zakresów czynności.

Kontrolującym udostępniono dokumentację potwierdzającą powyższe – statut, regulamin oraz zakresy i aneksy do zakresów czynności.

REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH

I. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie – art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że jednostka w okresie kontrolowanym, realizowała zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z *Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020*, przyjętym Uchwałą Nr XVII/155/2015 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie: przyjęcia Miejskiego Programu (...).

Stwierdzono, że Program został opracowany na podstawie aktualnie obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz, że nazwa opracowanego dokumentu jest zgodna z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Dokument zawiera wszystkie wymagane elementy dokumentu planistycznego pozwalające na efektywne zaplanowanie oraz realizację zadań (diagnozę zjawiska, cele główne i szczegółowe, harmonogram realizacji zadań/działań - z określoną metodyką, terminami oraz realizatorami, zapisy dot. monitoringu i ewaluacji). Program rozpoczyna obszerna część merytoryczna (definicje, podstawy prawne, mity i stereotypy na temat przemocy, zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy).

Diagnoza zjawiska przemocy w gminie Miasto Nowy Targ została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane (Niebieska Karta, wywiady środowiskowe, sprawozdania, dokumentacja własna OPS) i inne dane statystyczne będące w zasobach instytucji z lat 2012-2014 (np. dotyczące liczby procedur wszczynanych przez podmioty do tego uprawnione, liczby sprawców pod wpływem alkoholu, stopnia pokrewieństwa, płci osób uwikłanych – sprawców i ofiar, rodzajów przemocy, itp.). Diagnoza wymaga aktualizacji oraz rozszerzenia o dane i informacje ze wszystkich podmiotów zobligowanych do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (oświata, ochrona zdrowia, sądy, prokuratura, komisja alkoholowa, inne).

Część diagnostyczna została podsumowana wnioskami, stanowiącymi podstawę do zaplanowania działań programowych.

W dokumencie wyznaczony został cel główny jakim jest *Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc* oraz kierunki działań (cele szczegółowe):

1. Systematyczna i stała edukacja oraz profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemoc w rodzinie.
3. Koordynacja działań pomocowych lokalnych instytucji i podmiotów.
4. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Łagodzenie następstw zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Podniesienie kompetencji rodzinnych w zakresie przeciwdziałania przemocy.
7. Prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań przez Zespół Interdyscyplinarny w Nowym Targu,

które następnie w formie tabelarycznej rozpisano na rodzaje działań, wskaźniki, podmioty odpowiedzialne, terminy realizacji, finansowanie. Terminy realizacji najczęściej rozpisywano na lata 2016 – 2020, w kilku przypadkach wpisano przybliżone terminy np. 2016 – diagnoza zjawiska, 2017-2018 – organizacja spotkań informacyjnych ze społecznością lokalną, 2017-2018 – wzmacnianie kompetencji zawodowych (...) – te dwa zadania winny być raczej realizowane corocznie, 2018 – opracowanie aktywnych strategii postępowania w przypadkach rozpoznania i zgłoszenia przemocy domowej – zadanie to zostało realizowane w 2019 r.

Natomiast pewne działania mogą być realizowane w sposób ciągły, przez wszystkie lata obowiązywania Programu, dla niektórych można określić przybliżony termin (ramy czasowe) lub częstotliwość realizacji (np. organizowanie kampanii informacyjnych – pikników, spotkań, projektów plenerowych, artystycznych, itp., podnoszenie wiedzy i kompetencji różnych grup zawodowych, organizacja konferencji, szkoleń, edukacja dzieci i młodzieży, rodziców, nauczycieli, itp.), w celu efektywniejszego monitorowania realizacji Programu, jego weryfikacji i modyfikacji w zależności od wyników tego monitorowania oraz zmieniającej się sytuacji społecznej gminy/miasta.

Odnosnie zapisów diagnostycznych oraz harmonogramu działań, kontrolującym przedstawiono pisemne wyjaśnienia, które stanowią załącznik do protokołu. Zgodnie z tymi wyjaśnieniami, cyt.: „*Diagnoza jest w trakcie opracowania. Powołano zespół ds. opracowania diagnozy. Zostały przeprowadzone badania ankietowe oraz zebrano niezbędne dane z dokumentacji NK. Pozyskane zostaną także dane z innych instytucji będących realizatorami Programu m.in. placówek oświatowych, MKPiRPA w Nowym Targu, KPP w Nowym Targu, czy placówek służby zdrowia (...)*” oraz „*W 2019 r. zostanie opracowana nowa diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Nowy Targ, która będzie stanowiła podstawę do uaktualnienia zapisów Programu m.in. w zakresie opracowania nowych wniosków oraz doprecyzowania i zweryfikowania ram czasowych harmonogramu realizacji poszczególnych działań (...)*”.

W Programie zawarto zapisy dot. „monitorowania, sprawozdawczości i finansowania programu”, zgodnie z którymi „*Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny w Nowym Targu podczas monitoringu. Monitoring (zbieranie i analiza danych) będzie przeprowadzany raz do roku.(...) Podstawowymi wskaźnikami służącymi do ewaluacji programu jest liczba Niebieskich Kart, ilość interwencji, udzielonych porad, konsultacji, ilość i rodzaj przeprowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych.*”

Kontrolującym przedstawiono do wglądu dokument pod nazwą „Informacja o stopniu realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Nowy Targ za 2018 rok”, w którym precyzyjnie opisano (zgodnie

z harmonogramem zawartym w Programie), zadania realizowane na terenie miasta Nowy Targ w 2018 r.

II. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie – art.6 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Jednostka w okresie kontrolowanym prowadziła poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnictwo prowadzone było w Punkcie Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, funkcjonującym w ramach struktur Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu, przy ul. Kościuszki 8.

Funkcjonowanie Punktu odnotowane zostało w Regulaminie Organizacyjnym Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu (rozdział II. Struktura organizacyjna Ośrodka, dział I, § 6 - w skład Ośrodka wchodzi komórki organizacyjne (...) Punkt Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc) oraz uregulowane zostało Regulaminem organizacyjnym Punktu Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc, który został wprowadzony Zarządzeniem Nr 12/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r.

W Punkcie świadczone było:

- poradnictwo prawne – w każdy poniedziałek w godzinach od 16.00 do 17.00,
- poradnictwo psychologiczne – w co drugą środę miesiąca w godz. od 10:00 do 12:00,
- poradnictwo świadczone przez członka Zespołu interdyscyplinarnego, w każdy poniedziałek i piątek w godz. od 17.00 do 18.00,
- poradnictwo socjalne w każdy wtorek i czwartek w godz. od 12:00 do 15:30.

Poradnictwo w Punkcie świadczone było na podstawie:

- Umowy Nr 4/2018 zawartej w dniu 21 maja 2018 r. z Panią Alicją Zygmuniewicz, terapeutą uzależnień, członkiem Zespołu interdyscyplinarnego (prowadzenie dyżuru w godzinach popołudniowych w Punkcie (...) w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie), od dnia 21 maja 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.,
- Umowy zlecenia Nr 3/2018 zawartej w dniu 1 lutego 2018 r. z Kancelarią Adwokacką Renata Studzińska-Pindel (prowadzenie dyżuru specjalisty w zakresie prawa w Punkcie (...) w ramach przeciwdziałania przemocy), od dnia 1 lutego 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.,
- Umowy zlecenia Nr 2/2018 zawartej w dniu 1 lutego 2018 r. z Panią Zofią Leja, członkiem Zespołu interdyscyplinarnego (prowadzenie dyżuru w godzinach popołudniowych w Punkcie (...)), od dnia 1 lutego 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. – umowa rozwiązana z dniem 30 kwietnia 2018 r.,
- Umowy Nr 1/2018 zawartej w dniu 1 lutego 2018 r. z Firmą „Do siebie” – Gabinet pomocy psychologicznej i rozwoju osobistego (pełnienie dyżuru specjalisty w zakresie psychologii w Punkcie (...) w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie), od dnia 1 lutego 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Dokumentację Punktu stanowił zeszyt „Ewidencja dyżurów Punktu Informacji i Wsparcia dla Osób Uwikłanych w Przemoc” 2018 rok, w którym dyżurujący specjaliści (psycholog, prawnik) wpisywali nazwisko osoby zgłaszającej się, datę kontaktu i w rubryce „czy dotyczy przemocy” – wpisywali „tak” lub „brak wizyty”, w innych rubrykach pracownicy dyżurujący w Punkcie (członkowie Zespołu), wpisywali daty ustalanych ze specjalistami wizyt i kontaktów. Pracownicy socjalni potwierdzali swoje dyżury na listach obecności.

Jak ustalono z Przewodniczącą Zespołu interdyscyplinarnego, specjaliści dyżurujący w Punkcie nie prowadzili żadnej dodatkowej dokumentacji kontaktu/pracy/udzielonej pomocy z osobami zgłaszającymi się, w związku z powyższym brak możliwości dokonania oceny pracy

specjalistów w Punkcie. Kontrolującym przedstawiono dodatkowe wyjaśnienia w powyższym zakresie, które stanowią załącznik do protokołu.

Na podstawie zapisów w „Ewidencji...” oraz ww. wyjaśnień Dyrektora Ośrodka ustalono, że w okresie kontrolowanym:

- z poradnictwa prawnego skorzystało 18 osób (udzielono 28 porad),
- z poradnictwa psychologicznego skorzystało 11 osób (udzielono 19 porad),
- z poradnictwa socjalnego (w ramach prowadzonych grup roboczych), skorzystały 84 osoby, z poradnictwa w Punkcie nie skorzystała ani jedna osoba,
- w ramach dyżurów pracowników pod telefonem komórkowym udzielono pomocy dwóm osobom,
- w ramach dyżurów członka Zespołu interdyscyplinarnego nie skorzystała ani jedna osoba (w 2019 r. zrezygnowano z tego dyżuru).

Zgodnie z zapisami w Liście kontrolnej, Jednostka w okresie kontrolowanym prowadziła działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

Jak zapisano w Liście, cyt.: *„W ramach działań profilaktycznych wobec problemu przemocy w rodzinie Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu oraz Zespół Interdyscyplinarny byli inicjatorami cyklu spotkań z sędzią Anną Marią Wesołowską w dniu 16.04.2018 r. w Miejskim Ośrodku Kultury. W spotkaniu o godzinie 17:00 wzięło udział około 150 rodziców, mieszkańców miasta. Gość w przystępny sposób przybliżył rodzicom tematykę trudną, którą są nowe formy przemocy i nowe niebezpieczeństwa czyhające na najmłodszych.”*

Jak ustalono podczas kontroli na podstawie udostępnionej dokumentacji (m.in. list obecności, wydruków ze stron internetowych – podhale24.pl, zaproszeń, zdjęć, itp.) w spotkaniach w dniu 16 kwietnia 2018 r. udział wzięli pracownicy socjalni Ośrodka, przedstawiciele oświaty, policji, ochrony zdrowia, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Urzędu Miasta, PCPR, placówek opiekuńczo-wychowawczych – lista obecności 42 osoby, ponadto uczniowie z placówek oświatowych, nauczyciele, mieszkańcy, rodzice, opiekunowie dzieci – brak list potwierdzających).

Zgodnie z przekazanymi zaproszeniami do instytucji oraz plakatem reklamującym, spotkania obejmowały następującą tematykę:

- znaczenie wczesnej profilaktyki zintegrowanej w budowaniu bezpiecznej szkoły,
- nowe zagrożenia (grooming, cyberprzemoc, Internet, używki, zbyt wczesna inicjacja seksualna),
- zasady odpowiedzialności nieletnich,
- nowe formy przemocy wobec dziecka (eurosieroctwo, zaniedbanie, obowiązek wysłuchania dziecka przez sąd, wykorzystanie dziecka w konflikcie okołorodzinnym),
- rodzice a szkoła,
- mediacja w sprawach nieletnich i mediacja rówieśnicza.

Kontrolującym przedstawiono dokumentację potwierdzającą realizację powyższego działania – listę obecności, pisma do instytucji (zaproszenia na spotkanie, wydruki ze strony internetowej, plakat reklamujący spotkanie oraz zdjęcia ze spotkania z młodzieżą.

Natomiast ze względu na brak potwierdzenia (listy obecności, notatki, sprawozdanie, itp.), spotkania z mieszkańcami/rodzicami nie ma możliwości stwierdzenia faktycznej liczby rodziców biorących udział w spotkaniu.

Ponadto na terenie Miasta Nowy Targ, w ramach środków finansowych Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przeprowadzono szereg działań informacyjno-edukacyjnych oraz programów profilaktycznych skierowanych bezpośrednio do rodziców/opiekunów (ale także do dzieci, młodzieży i kadry pedagogicznej placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych z terenu Miasta), podnoszących ich umiejętności i kompetencje rodzicielskie, wiedzę na temat uzależnień, cyberprzemocy, Internetu, przemocy rówieśniczej, domowej, poprawiających relacje i kontakt z dziećmi, m.in.:

- program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów” (program dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców/opiekunów) – z inicjatywy Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej,
- „Kampania 19 dni przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży” – z inicjatywy Fundacji „Szczęśliwe jutro”,
- program profilaktyczny „Trzeci elementarz” (pedagogizacja rodziców, ankieta dotycząca funkcjonowania rodzin, relacji rodzinnych),
- zajęcia „Wychowanie do życia w rodzinie” – spotkania pedagoga z rodzicami,
- spotkania psychologa z rodzicami pt.: „Budowanie autorytetu rodzica, stawianie granic”,
- gazetki szkolne skierowane do rodziców (dot. uzależnień, dopalaczy, Internetu, cyberprzemocy, pt. „Rodzice w akcji. Jak przekazywać dzieciom wartości”),
- pikniki rodzinne i festyny mające na celu integrację rodzin oraz pokazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu – wspólnie, całą rodziną.

Kontrolującym udostępniono dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie powyższych działań – „Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania narkomanii w 2018 r.”; „Informację o stanie realizacji zadań oświatowych przez Gminę Miasto Nowy Targ w roku szkolnym 2017/2018”; sprawozdania Dyrektorów placówek oświatowych z terenu Miasta – Szkoły Podstawowej Nr 11, Szkoły Podstawowej Nr 5, Szkoły Podstawowej Nr 1, Szkoły Podstawowej Nr 6, Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczo-Opiekuńczych w Nowym Targu.

Kontrolowana jednostka posiada opracowane dodatkowe dokumenty określające sposoby postępowania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przemocy:

- „*Procedura postępowania w przypadku konieczności zastosowania art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu*”, została przyjęta Zarządzeniem Nr 8/2012 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 7 grudnia 2012 r.
- „*Procedura postępowania pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie oraz w sytuacji konieczności kierowania osoby/osób do ośrodka interwencji kryzysowej*”, została przyjęta Zarządzeniem Nr 5/2019 z dnia 14 stycznia 2019 r. (działania w zakresie opracowania procedury podjęte zostały w 2018 r.).

III. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych – art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy.

W kontrolowanej jednostce powołany został Zespół interdyscyplinarny. Jego funkcjonowanie uregulowano Uchwałą Nr VIII/55/2011 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Targu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że zgodnie z zapisem zawartym w Rozdziale III *Szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego* pkt 1 Uchwały w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Targu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, skład Zespołu

wybierany jest na okres 3 lat. W okresie kontrolowanym funkcjonował Zespół, którego skład uregulowany został następującymi dokumentami:

1. Zarządzeniem Nr 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 7.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Zarządzeniem Nr 0050.Z.78.2017 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 10.05.2017 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 7.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
3. Zarządzeniem Nr 0050.Z.112.2017 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 7.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Zarządzeniem Nr 0050.Z.38.2018 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 7.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
5. Zarządzeniem Nr 0050.Z.64.2018 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 7.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
6. Zarządzeniem Nr 0050.Z.74.2018 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 0050.Z.58.2016 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 7.03.2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z powyższymi dokumentami w okresie kontrolowanym, w skład Zespołu wchodził przedstawiciele:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – 5 pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu,
- Policji – 5 funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Nowym Targu,
- Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, przedstawiciel Nowotarskiego Klubu Abstynentów „Rodzina”,
- oświaty – psycholog, Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Targu, przedstawiciel Szkoły Podstawowej Nr 1 w Nowym Targu, przedstawiciel Zespołu Szkół Technicznych i Placówek w Nowym Targu,
- ochrony zdrowia – Zastępca Dyrektora ds. Pielęgniarstwa Podhalańskiego Szpitala Specjalistycznego w Nowym Targu, przedstawiciel prywatnej praktyki Pro Familia – położna,
- Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej – Kierownik Sądowej Służby Kuratorskiej, dwóch kuratorów zawodowych Sądu Rejonowego w Nowym Targu,
- organizacji pozarządowej – przedstawiciel PKPS w Nowym Targu,
- adwokat.

Stwierdzono, że zawarto porozumienia o współpracy w Zespole interdyscyplinarnym ze wszystkimi jednostkami, których przedstawiciele wchodzi w jego skład, co jest zgodne z art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Stwierdzono również, że zgodnie z art. 9c ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wszystkie osoby wchodzące w skład Zespołu i grup roboczych, podpisały

oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych podczas realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w skład Zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele wszystkich jednostek wymienionych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że w okresie kontrolowanym Przewodniczącą Zespołu interdyscyplinarnego był przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu, Pani Paulina Chowaniec, która wybrana została na posiedzeniu Zespołu w dniu 5 lipca 2017 r.

Ustalono także, że Zespół pracuje w oparciu o Regulamin Organizacyjny Zespołu Interdyscyplinarnego, zatwierdzony Zarządzeniem Nr 0050.Z.197.2013 Burmistrza Miasta Nowy Targ z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia treści regulaminu organizacyjnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Załącznikami do Regulaminu są wzory dokumentów wykorzystywanych w pracy w ramach prowadzenia procedury Niebieskie Karty:

- Oświadczenie o ochronie danych osobowych.
- Plan pomocy rodzinie.
- Monitoring sytuacji w rodzinie.
- Protokół posiedzenia grupy roboczej.
- Informacja grupy roboczej o zakończeniu działań.

Na podstawie analizy dokumentacji ustalono, że spotkania członków Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się zgodnie z zapisami art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, tj. nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W kontrolowanym okresie miały miejsce w następujących dniach: 28 marca, 8 czerwca, 19 września oraz 14 grudnia 2018 r.

Posiedzenia Zespołu były protokołowane, w dokumentacji znajdują się: Listy obecności oraz protokoły/notatki z zebrania zawierające:

- omówienie spraw organizacyjnych i bieżących funkcjonowania Zespołu interdyscyplinarnego;
- omówienie profilaktyki i zadań, które powinny być wykonywane w ramach programu osłonowego;
- przedstawienie nowych członków Zespołu;
- omówienie procedur Niebieskie Karty pod kątem zakończenia;
- wymianę informacji na temat sytuacji rodzin nadal objętych procedurą Niebieskiej Karty;
- wybór tematu konkursu plastycznego pn. „Mój wymarzony dzień z rodziną”;
- rozstrzygnięcie konkursu pn. „Mój wymarzony dzień z rodziną”;
- wolne wnioski. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podczas grudniowego posiedzenia zaproponowali zadania, które powinny być realizowane w ramach programu osłonowego, „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2019. Wymieniali: rozszerzenie poradnictwa prawnego, psychologicznego, rozszerzenie poradnictwa o dyżury terapeuty uzależnień, pedagodzy podkreślali znaczenie organizacji spotkań profilaktycznych z artystami, muzykami, idolami, utworzenie mini szkół dla rodziców, w szczególności dotyczących skutecznej, dobrej komunikacji w rodzinie - prowadzonych przez doświadczonych rodziców.

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że Zespół interdyscyplinarny realizował zadania ustawowe zgodnie z art. 9b. ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie – *„Diagnoza problemu przemocy w rodzinie odbywa się dwutorowo: grupa robocza, która się dowiaduje o wszczęciu procedury w danej rodzinie zaprasza najpierw osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że jest osobą doznającą przemocy, wzywa kolejno sprawcę, podczas których zbiera informacje na temat danej rodziny. Pracownik socjalny, jako przewodniczący grupy roboczej, jak i dzielnicowy, udają się w miejsce zamieszkania, rozmawiają z pozostałymi członkami rodziny. Jeśli w rodzinie są dzieci w wieku szkolnym, pracownik socjalny rozmawia z pedagogiem szkolnym lub wychowawcą, zasięga się też informacji czy w rodzinie kiedykolwiek był nadzór kuratora oraz czy była rodzina objęta działaniami Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.”*
Na podstawie analizy udostępnionej do kontroli dokumentacji, stwierdzono uchybienia zarówno w zakresie diagnozy zjawiska przemocy na terenie Gminy, jak i diagnozy opracowywanej w indywidualnych przypadkach rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku – *„W rodzinie, gdzie istnieje podejrzenie przemocy pracownik socjalny przeprowadza diagnozę, w której określa sytuację rodziny, potrzeby oraz zasoby rodziny. Osobie doznającej przemocy proponuje się rozmowę z psychologiem, pomoc prawną oraz socjalną. Jeśli sytuacja tego wymaga zapewnia się osobie dotkniętej przemocą w zależności od jej potrzeb schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie”,*
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie – *„Działania interwencyjne pracownika socjalnego: W sytuacji zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby / osób doświadczających przemocy w rodzinie pracownik socjalny powinien podjąć następujące działania: Wezwanie policji, Wezwanie pogotowia ratunkowego, Zapewnienie miejsca w całodobowej placówce dla ofiar przemocy w rodzinie w tym np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie lub ośrodku interwencji kryzysowej, Niezwłoczne zawiadomienie policji lub prokuratora o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie, podjęcie decyzji wspólnie z policjantem i przedstawicielem służb medycznych o odebraniu dziecka z rodziny, celem umieszczenia u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej”,*
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym – *„Opracowano plakaty kampanii pn. „Zawalcz o rodzinę, którą maluje Twoje dziecko”, które zostały rozpropagowane w szkołach i instytucjach pracujących na rzecz rodziny. Na plakatach znalazły się pomocne adresy i telefony, zarówno lokalne jak i ogólnokrajowe, służące pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Przewodniczący ZI kolportował też plakaty i ulotki z informacją dot. możliwości uzyskania pomocy i wsparcia w sytuacji zaistnienia przemocy. Dodatkowo ulotki były udostępniane przez Funkcjonariuszy Policji w czasie interwencji w przypadkach przemocy domowej”,*
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie – *„Osoba stosująca przemoc w rodzinie jest wzywana na spotkanie grupy roboczej. Osobie stosującej przemoc w rodzinie grupa robocza przekazuje informacje o konsekwencjach popełnianych czynów, motywuje do udziału w programie korekcyjno-*

edukacyjnym, prowadzonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Targu. Ponadto z osobą nadużywającą alkohol lub inne substancje uzależniające członkowie grupy przeprowadzają rozmowę motywującą do podjęcia dobrowolnego leczenia i terapii. Od maja 2018 r. jest możliwość skorzystania ponadto z pomocy terapeuty uzależnień. W przypadku braku współpracy lub nie dotrzymania postanowień zawartych w ramach prac grup roboczych, osoba nadużywająca alkoholu zostaje z wniosku pracownika socjalnego skierowana na Miejską Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.”

IV. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia - art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy.

Jednostka w okresie kontrolowanym nie zapewniała osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: „Na terenie Gminy Miasta Nowy Targ nie ma mieszkania chronionego lub całodobowej placówki wsparcia, gdzie można zaproponować schronienie ofiarom przemocy, dlatego członkowie grup roboczych proponują zamiejscowe ośrodki wsparcia. W 2018 r. pomocy w formie mieszkania chronionego z powodu występującej przemocy nie udzielono. Gmina podejmowała działania zmierzające do zabezpieczenia schronienia osobom dotkniętym przemocą poprzez ogłoszenie konkursu na zlecenie realizacji zadania pomocy społecznej w formie prowadzenia mieszkania chronionego, z uwzględnieniem ofiar przemocy w rodzinie. Dodatkowo zgłoszono propozycję dokonania zmian w procedurze przydzielania mieszkań socjalnych w zakresie przydziału lokali osobom doznającym przemocy.”

Ponadto: „Gmina Miasto Nowy Targ ogłosiła na 2018 r. konkurs w ramach ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie na realizację zadania publicznego w formie prowadzenie mieszkania chronionego dla mieszkańców Gminy Miasto Nowy Targ, z uwzględnieniem ofiar przemocy w rodzinie. W wyniku braku ofert nie wyłoniono realizatora zadania. W przypadku konieczności zapewnienia miejsca schronienia ściśle współpracujemy w tym zakresie z Tatrzańskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Każdorazowe zgłoszenie ze strony Ośrodka o konieczności umieszczenia takiej osoby w placówce jest rozpatrywane pozytywnie.”

W 2018 r. nie wystąpiła konieczność natychmiastowego zapewnienia schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Natomiast w dwóch przypadkach zaistniała potrzeba umieszczenia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Zakopanem 5 osób (dwie kobiety i trójka dzieci).

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że jednostka posiada opracowaną procedurę dotyczącą sposobu postępowania w przypadku konieczności zapewnienia osobie doznającej przemocy w rodzinie miejsca schronienia.

„Procedura postępowania pracowników socjalnych w sytuacji uzyskania informacji o występowaniu przemocy w rodzinie oraz w sytuacji konieczności kierowania osoby/osób do ośrodka interwencji kryzysowej” przyjęta została Zarządzeniem Nr 5/2019 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu z dnia 14 stycznia 2019 r.

Stwierdzono, że Procedura określa sposób transportu osób/rodzin do miejsca schronienia oraz finansowanie tego transportu.

REALIZACJA PROCEDURY NIEBIESKIE KARTY

W okresie kontrolowanym wdrożono procedurę Niebieskie Karty ogółem w 44 przypadkach, ponadto kontynuowano procedurę z lat ubiegłych w 26 przypadkach.

Jak ustalono na podstawie analizy dokumentacji przedstawiciele policji wdrożyli procedurę Niebieskie Karty w 43 przypadkach, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Społecznej w

Nowym Targu w 1 przypadku.

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych w aktach osób i rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty stwierdzono:

- jak ustalono podczas kontroli oraz zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami Przewodniczącej Zespołu, wypełniony formularz „Niebieskie Karty – A”, z instytucji zewnętrznych (np. policji), przekazywany był wraz z pismem przewodnim do Przewodniczącej, Zastępcy lub Sekretarza Zespołu Interdyscyplinarnego, a następnie rejestrowany w zeszycie *Dziennik korespondencji „Niebieskie Karty”*, zgodnie z zapisem § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty,
- na formularzach „Niebieskich Kart-A” (na ostatniej stronie formularza, w miejscu do tego wskazanym), stwierdzono daty i podpisy Przewodniczącej Zespołu, potwierdzające otrzymanie formularza, zgodnie z zapisem § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, mówiących o terminach przekazywania formularzy,
- członkowie grupy roboczej potwierdzali fakt zapoznania się z formularzami „Niebieskie Karty A”, w ciągu 3 dni od wpłynięcia formularza, poprzez złożenie podpisu (wraz z datą) w specjalnie do tego przygotowanym zeszycie pn. *Dziennik korespondencji „Niebieskie Karty”*, prowadzonym przez Sekretarza Zespołu interdyscyplinarnego, w którym w formie tabelarycznej wpisywano: datę wpływu formularza A Niebieskie Karty do Przewodniczącej, datę przekazania formularza do członków grupy roboczej, informację od kogo Niebieska Karta A wpłynęła, krótką treść kogo procedura dotyczy, znak referenta oraz pieczętki i daty potwierdzenia odbioru formularza przez członków grupy roboczej, co stanowi prawidłową realizację zapisu § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty, który mówi, cyt.: *„Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza "Niebieska Karta - A" niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej”*,
- w dokumentacji rodzin znajdowały się zaproszenia na posiedzenia grup roboczych przesyłane do osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz wezwania dla osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, co jest zgodne z § 16 ust. 1 pkt 3 oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty.

Na podstawie analizy ww. dokumentów stwierdzono, że osoby doznające przemocy oraz osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc zapraszane/wzywane były na posiedzenia w różnych dniach, godzinach (odpowiednich odstępach czasowych), zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty,

- z kontrolowanych akt wynika, że z rodzinami objętymi procedurą Niebieskie Karty pracowały grupy robocze, których skład określany był w mailu sporządzanym przez Przewodniczącą Zespołu, przesyłanym do członków Zespołu interdyscyplinarnego. Stwierdzono, że we wszystkich analizowanych przypadkach skład grupy roboczej nie był zgodny z zapisem 9a. ust. 10 i ust. 14 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi: *„prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach”*. Do grup roboczych nie byli powoływani przedstawiciele oświaty w przypadku zaznaczenia w formularzu A Niebieskiej Karty rodzin z małoletnimi dziećmi oraz przedstawiciele Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przypadku zaznaczenia na formularzu A Niebieskie Karty występującego w rodzinie problemu alkoholowego,
- w analizowanych aktach nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej opracowanie kompleksowej, wielozakresowej i interdyscyplinarnej diagnozy sytuacji i potrzeb osoby/rodziny uwikłanej w przemoc, o czym mowa w § 11 pkt 1, § 12, § 15 pkt 2

rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty, dotyczących diagnozy sytuacji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich dzieci, opracowywanej przez pracowników socjalnych, przedstawicieli komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przedstawicieli oświaty – w aspekcie występowania/potwierdzenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Zapisy diagnostyczne (zwykle jednozdaniowe) znajdowały się w formularzach Niebieskiej Karty C, nie dawały one jednak pełnego obrazu sytuacji i problemu rodziny (np. sytuacja ekonomiczna – *Dobra*, sytuacja zdrowotna – *Dobra* lub *brak informacji o chorobach przewlekłych*, sytuacja rodzinna - *rodzina 5-cio osobowa*, sytuacja zawodowa – *pracuje zawodowo* lub *dobra-rodzice pracują zawodowo*, sytuacja dzieci (edukacyjna, wychowawcza, zdrowotna itp.) – *Dobra* lub *w/w oraz rodzeństwo uczy się* lub *...rozpocznie naukę w I klasie...jest o rok młodszy*, sytuacja mieszkaniowa – *dobra* lub *klientka mieszka w domu rodzinnym* lub *rodzina mieszka w lokalu socjalnym...*).

Właściwie opracowana diagnoza rodziny (poszczególnych jej członków, zwłaszcza małoletnich dzieci), jej sytuacji, problemów, relacji panujących w rodzinie, zachowań członków, podejścia do problemu, chęci rozwiązania sytuacji, stanowi podstawę do zaplanowania działań pomocowych – wspierających, pomocowych, naprawczych, itp.,

- w większości kontrolowanych akt nie stwierdzono indywidualnych planów pomocy sporządzanych dla osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz ich rodzin, zawierających propozycje działań pomocowych.

Tylko w kilku analizowanych przypadkach (w teczках, w których stwierdzono wypełnione formularze C Niebieskie Karty), zaznaczane były działania dla podmiotów zaangażowanych w prace grupy roboczej. Ponadto, w protokołach z posiedzeń grup roboczych zapisywane były działania dla członków grupy roboczej, w większości przypadków było to jedno działanie *monitorowanie sytuacji w rodzinie przez dzielnicowego i pracownika socjalnego* (efekty tych działań nie znalazły potwierdzenia w analizowanej dokumentacji),

- w kontrolowanych aktach, nie stwierdzono także dokumentów potwierdzających przeprowadzanie weryfikacji i modyfikacji indywidualnych planów pomocy, w zależności od zmieniającej się sytuacji osoby/rodziny oraz podejmowanych (bądź nie) działań,
- we wszystkich analizowanych przypadkach rodzin, w których były małoletnie dzieci nie stwierdzono dokumentacji potwierdzającej konkretne działania skierowane do dzieci – do grup roboczych nie powoływano przedstawicieli oświaty, nie opracowywano diagnozy sytuacji dziecka/dzieci, planów pomocy z uwzględnieniem działań skierowanych do tych dzieci, również w aktach, w których wypełnione zostały formularze C Niebieskie Kart, nie zostały zakreślone działania w rubrykach przeznaczonych dla oświaty.

W kilku przypadkach analizowanej dokumentacji, w aktach znalazły się zaproszenia „na posiedzenia grupy roboczej” kierowane do przedstawicieli oświaty, natomiast nie we wszystkich aktach stwierdzono dokumentację potwierdzającą zarówno udział w grupie roboczej, jak i działania tych przedstawicieli, wyznaczanie dla przedstawicieli oświaty zadań i jakichkolwiek efektów tych działań,

- w większości analizowanej dokumentacji nie stwierdzono dokumentów potwierdzających prowadzenie monitoringu sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego oraz wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa rodziny, przeprowadzanych przez funkcjonariuszy Policji, co jest niezgodne z zapisami art. 9b ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który stanowi „Do zadań grup roboczych należy w szczególności: 2) *monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy*” oraz § 13 ust. 6 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, który stanowi „W ramach procedury funkcjonariusz Policji: 6) *podejmie działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom*

mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą”,

- w większości analizowanej dokumentacji nie stwierdzono wypełnionych formularzy C i D Niebieskie Karty, sporządzanych odpowiednio dla osoby doznającej przemocy oraz osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, co jest niezgodne z zapisami § 8 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, który stanowi: *Na posiedzeniu członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” oraz ust. 6, który mówi: Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,*
- procedury Niebieskie Karty kończone były w każdym przypadku dokumentem pn. „Protokół z zakończenia prowadzenia procedury „Niebieska Karta”, który zawierał elementy opisane w § 18 ust. 2 rozporządzenia w sprawie procedury Niebieskie Karty dotyczących kończenia procedury.

Natomiast w większości analizowanych przypadków, w protokołach wymieniano podjęte działania, których odzwierciedlenie nie znalazło się w analizowanej dokumentacji.

MONITORING REALIZACJI ZAPISÓW KRAJOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2014-2020.

I. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (2.1.5 KPPPwR):

- **punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,**
- **ośrodków wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,**
- **specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,**
- **domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,**
- **ośrodków interwencji kryzysowej,**
- **innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie**

Podczas kontroli ustalono, że gmina podejmowała działania w celu rozbudowy sieci i poszerzania oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Jak zapisano w Liście kontrolnej, cyt.: *„W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na poradnictwo dla osób dotkniętych przemocą w 2018 r. został opracowany i złożony wniosek o dofinansowanie projektu pn. „Razem w przyszłość bez przemocy”, w ramach Programu Ochrony MRPiPS. W związku z zakwalifikowaniem Gminy do programu, zostanie rozszerzona oferta udzielanego poradnictwa w zakresie prawa, psychologii oraz dodatkowo terapii uzależnień. Szeroka oferta poradnictwa dostępna jest również w Poradni Leczenia Uzależnień oraz NKA Rodzina w Nowym Targu. Na terenie miasta funkcjonuje w PCPR całodobowa linia telefoniczna interwencji kryzysowej, z którą OPS współpracuje.”*

Kontrolującym udostępniono przedmiotowy wniosek, stanowiący potwierdzenie podjęcia działań w celu rozszerzenia oferty pomocowej – zwiększenia dyżurów psychologa, prawnika i terapii od miesiąca maja 2019 r.

Natomiast w okresie kontrolowanym nie poszerzono oferty pomocowej dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie.

II. Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (2.1.6 KPPPwR).

Jednostka w okresie kontrolowanym realizowała zadanie dotyczące nawiązywania i wzmacniania współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. W ramach powyższego działania podjęto współpracę z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Targu – w zakresie motywowania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy (kontrolującym przedłożono pismo z PCPR w sprawie realizacji programu oraz informację mailową o terminie rozpoczęcia programu, potwierdzenie motywowania do udziału w programach stwierdzono w teczках rodzin, w których prowadzona była procedura Niebieskie Karty),
- Poradniami Rodzinnymi – w zakresie przekazania materiałów informacyjnych w tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz realizacji kampanii społecznej pn. „Zawalcz o rodzinę, którą maluje Twoje dziecko” (kontrolującym przedłożono dokumenty potwierdzające przekazanie przez Przewodniczącą Zespołu plakatów i ulotek),
- Miejską Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Targu – w zakresie podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uwikłane w przemoc oraz przeprowadzenia i sfinansowania szeregu działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym z zakresu m.in. przeciwdziałania przemocy (kontrolującym przedłożono Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2018, w którym zapisane zostały działania zrealizowane ze środków alkoholowych, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – opisywane poniżej),
- z Tatrzańskim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej – w zakresie zapewnienia miejsca schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie (kontrolującym przedłożono pisma z TOIKiWOPR Zakopane dotyczące przyjęcia osób w kryzysie, doznających przemocy w rodzinie do SOW oraz korespondencję z TOIKiWOPR).

III. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie (2.2.2. KPPPwR).

Jednostka w okresie kontrolowanym nie opracowała i nie realizowała zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: „*Na terenie miasta, w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje grupa wsparcia dla osób doznających przemocy. W ramach współpracy pomiędzy Ośrodkami, z inicjatywy GOPS Nowy Targ mieszkańcy miasta chcący skorzystać z tego rodzaju oferty mają taką możliwość. W 2018 r. żadna osoba nie wyraziła chęci uczestnictwa w tej grupie.*”

Kontrolującym nie udostępniono dokumentacji potwierdzającej powyższe.

IV. Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (2.3.8. KPPPwR).

Jednostka w okresie kontrolowanym nie opracowała i nie realizowała programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: *Ośrodek Pomocy Społecznej wychodząc naprzeciw potrzebom w zakresie pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy w 2018 r. złożył wniosek o dodatkowe środki finansowe w ramach programu MRPIPS na 2019. Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu została rozszerzona oferta poradnictwa psychologicznego oraz terapii uzależnień. Dzięki temu działaniu umożliwimy większej liczbie osób skorzystania ze specjalistycznej pomocy. Wspólnie z obecną psycholog i terapeutką uzależnień w roku 2019 zostanie opracowany Program terapeutyczny i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.*

Odnosząc się do przedłożonych wyjaśnień – na podstawie analizy przedmiotowego wniosku złożonego do projektu Ministerialnego ustalono, że działania zostaną podjęte w 2019 r., w okresie kontrolowanym zadanie nie było realizowane.

V. Opracowanie i realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (3.4.1. KPPPwR).

Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych (3.4.2. KPPPwR).

Jednostka w okresie kontrolowanym nie realizowała programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy, mamy możliwość kierowania tam sprawców przemocy, jednak nie wykazują oni chęci udziału i nie wyrażają zgody na kierowanie ich pomimo motywowania do udziału przez grupy robocze.*

Kontrolującym udostępniono korespondencję z PCPR w Nowym Targu (1 lutego 2018 r.) dotyczącą realizowanego programu korekcyjno-edukacyjnego, ponadto w dokumentacji prowadzonej do procedury Niebieskie Karty stwierdzono adnotacje dotyczące motywowania sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.

VI. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych (2.3.9 KPPPwR).

Jednostka nie opracowała zasad/uregulowań prawnych umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: *„W Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 jednym z działań zaplanowanym z terminem realizacji na lata 2018-2020 jest cyt.: „podjęcie działań zmierzających do zapewnienia lokali socjalnych dla osób wychodzących z przemocy”. Podjęto już w tym zakresie rozmowy z Urzędem Miasta Nowy Targ – Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami oraz Prezesem Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej. Realizacja zadania w toku. Zgodnie z obowiązującymi procedurami przydziału lokali z zasobów gminy, Burmistrz Miasta Nowy Targ może w szczególnie uzasadnionych przypadkach podjąć jednoosobowo decyzję o przydziale takiego lokalu poza kolejnością. W 2018 r. nie było konieczności wdrożenia niniejszej procedury.”*

Jednostka nie posiada dokumentacji potwierdzającej powyższe działania.

VII. Prowadzenie kampanii społecznych (1.2.1. KPPPwR), które:

- obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiają jej stosowanie,
- opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania,
- promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2015 r.,

poz. 1390) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,

- **promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.**

W ramach powyższego zadania, na terenie Miasta Nowy Targ zorganizowana została Kampania społeczna pn. „Zawalcz o rodzinę, która maluje Twoje dziecko” połączona z konkursem plastycznym. Jednym z inicjatorów kampanii był Zespół Interdyscyplinarny w Nowym Targu. W ramach Kampanii ogłoszono w szkołach podstawowych konkurs pn. „Mój wymarzony dzień z rodziną”, który miał zwrócić uwagę na rolę rodziny oraz czasu spędzanego wspólnie, z perspektywy dziecka. Narzędziem, które miało posłużyć do przekazania treści były prace dzieci, wykonane w ramach konkursu plastycznego. Następnie odbyła się wystawa prac dzieci w Urzędzie Miasta, gdzie każdy mieszkaniec miasta mógł je obejrzeć. Po wystawie prace (już w formie plakatów) były przekazywane do Poradni Rodzinnych działających przy parafiach by pokazać przygotowującym się do roli rodziców osobom, jakie są dziecięce marzenia.

Kontrolującym przedstawiono dokumentację potwierdzającą zorganizowanie opisanej powyżej Kampanii, m. in. Projekt Ośrodka Pomocy Społecznej pn. „Zawalcz o rodzinę, którą maluje Twoje dziecko”, pisma przesłane do dyrektorów wszystkich szkół z zaproszeniem do udziału w konkursie oraz pisma z podziękowaniami za udział uczniów w konkursie wraz z potwierdzeniami odbioru nagród przyznanych w konkursie, korespondencja z instytucjami sponsorującymi nagrody w konkursie, plakaty, które powstały z prac dzieci.

VIII. Działania informacyjno-edukacyjne podejmowane przez Gminę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (organizowanie spotkań ze społecznością lokalną). Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy: medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej (2.2.1 KPPPwR).

W ramach zadania jednostka w okresie kontrolowanym podejmowała następujące działania:

- opracowano i dystrybuowano plakaty i ulotki z informacjami teleadresowymi o instytucjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy, materiały dystrybuowane były przez pracowników socjalnych w trakcie przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji podczas interwencji. Dodatkowo ulotki i plakaty rozprowadzone zostały do instytucji publicznych funkcjonujących na terenie miasta (szpital, Urząd Miasta, szkoły, przedszkola, przychodnie, Sąd Rejonowy itp.).

Kontrolowana jednostka nie posiada dokumentacji potwierdzającej dystrybucję materiałów, kontrolującym udostępniono do wglądu dystrybuowane materiały.

- na bieżąco aktualizowano informacje dot. możliwości uzyskania pomocy społecznej na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu (www.ops.nowytarg.pl),
- w ramach prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnej („Zawalcz o rodzinę, którą maluje twoje dziecko”), w miejscowych mediach przekazywano informacje o działaniach na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie (artykuły prasowe, relacje radiowe, telewizyjne, strona www.nowytarg.pl, www.ops.nowytarg.pl).

Kontrolującym udostępniono do wglądu wydruki ze stron internetowych, materiałów prasowych, plakaty, materiały nt. Kampanii.

Ponadto na terenie Miasta Nowy Targ, w ramach środków finansowych Miejskiej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w ramach realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przeprowadzono szereg

działań informacyjno-edukacyjnych oraz programów profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży, kadry pedagogicznej placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych z terenu Miasta oraz rodziców/opiekunów – opisywanych powyżej w pkt II, m.in.:

- program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów” (program dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców/opiekunów) – z inicjatywy Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej,
- „Kampania 19 dni przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży” – z inicjatywy Fundacji „Szczęśliwe jutro”,
- program profilaktyczny „Trzeci elementarz” (pedagogizacja rodziców, ankieta dotycząca funkcjonowania rodzin, relacji rodzinnych),
- zajęcia „Wychowanie do życia w rodzinie” – spotkania pedagoga z rodzicami,
- spotkania psychologa z rodzicami pt.: „Budowanie autorytetu rodzica, stawianie granic”,
- gazetki szkolne skierowane do dzieci, młodzieży i rodziców (dot. uzależnień, dopalaczy, Internetu, cyberprzemocy, pt. „Rodzice w akcji. Jak przekazywać dzieciom wartości”),
- spotkania edukacyjno-profilaktyczne z sędzią Anną Marią Wesółowską (osobno zorganizowano spotkanie z dziećmi i młodzieżą, osobno dla specjalistów i mieszkańców),
- organizacja kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł” – kampania edukacyjna dla młodzieży i rodziców,
- organizacja i przeprowadzenie kampanii „Zawalcz o rodzinę, którą maluje twoje dziecko” (na podstawie wybranych prac plastycznych dzieci, opracowano i przygotowano plakaty, na których umieszczono informacje dot. konfliktu w rodzinie, przeciwdziałania przemocy, instytucji pomocowych),
- pikniki rodzinne i festyny mające na celu integrację rodzin oraz pokazanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu – wspólnie, całą rodziną.

Kontrolującym udostępniono dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie powyższych działań – „Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania narkomanii w 2018 r.”; „Informację o stanie realizacji zadań oświatowych przez Gminę Miasto Nowy Targ w roku szkolnym 2017/2018”; sprawozdania Dyrektorów placówek oświatowych z terenu Miasta – Szkoły Podstawowej Nr 11, Szkoły Podstawowej Nr 5, Szkoły Podstawowej Nr 1, Szkoły Podstawowej Nr 6, Zespołu Placówek Szkolno-Wychowawczo-Opiekuńczych w Nowym Targu.

IX. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w oparciu o współpracę z kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich (1.2.2. KPPPwR).

Jednostka w okresie kontrolowanym realizowała zadanie dotyczące nawiązania współpracy z kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: *„W ramach kampanii „Zawalcz o rodzinę, którą maluje Twoje dziecko” wykonane prace plastyczne zostały przekazane dwóm miejscowym poradniom małżeńskim w celach edukacyjnych. Zostały również przekazane plakaty i ulotki profilaktyczne, które mogą wykorzystywać podczas nauk.”*

Kontrolującym przedstawiono pisemne potwierdzenie Przewodniczącej Zespołu interdyscyplinarnego dot. przekazania materiałów informacyjnych Poradni Życia Rodzinnego przy Kościele Św. Brata Alberta w Nowym Targu oraz Poradni Życia Rodzinnego przy Kościele Najświętszego Serca pana Jezusa w Nowym Targu.

X. Rozpowszechnianie w formie papierowej informatorów pozyskanych z jednostek powiatowych, dotyczące podmiotów realizujących oferty i programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie (3.1.3 KPPPwR).

Stwierdzono, że nie były dystrybuowane w formie papierowej informatory pozyskane z jednostek powiatowych dotyczące podmiotów realizujących oferty i programy dla osób stosujących przemoc w rodzinie – ponieważ jednostka nie otrzymała takich informatorów z Powiatu.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: *Każdego roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przekazuje Ośrodkowi Pomocy Społecznej informacje dot. realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych, która jest rozpowszechniana w szczególności wśród sprawców przemocy na posiedzeniach grup roboczych.*

Kontrolującym przedstawiono pismo z PCPR w Nowym Targu w sprawie realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego oraz informację mailową o terminie rozpoczęcia programu.

XI. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia (4.4.2. KPPPwR).

Pracownicy pracujący bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą i osobami stosującymi przemoc objęci zostali odpowiednim systemem wsparcia w postaci superwizji zorganizowanych i przeprowadzonych w ramach projektu pod nazwą „Superwizja dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, realizowanym na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. W projekcie bierze udział 10 osób – członków Zespołu interdyscyplinarnego, spotkania prowadzi certyfikowany superwizor w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Pan Jerzy Szczepaniec.

Kontrolującym udostępniono dokumentację potwierdzającą powyższe – wniosek zgłoszeniowy do projektu, informacje pisemna o zakwalifikowaniu Zespołu interdyscyplinarnego z Nowego Targu, zaproszenia na spotkania superwizyjne.

XII. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie (2.3.6. KPPPwR).

Stwierdzono, że Gmina nie posiada na swoim terenie wydzielonego przyjaznego miejsca do przeprowadzania rozmów/przesłuchań dzieci i dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Liście kontrolnej cyt.: *W Sądzie Rejonowym w Nowym Targu jest przygotowane miejsce tzw. „niebieski pokój” do przeprowadzania rozmów z osobami doznającymi przemocy. Pokój wyposażony jest w lustro weneckie.*

Spotkania z osobami uwikłanymi w przemoc (m.in. w ramach grup roboczych), organizowane są w pokojach pracowników socjalnych (pozostali pracownicy opuszczają pokój).

XIII. Lokalny telefon zaufania, interwencyjny lub informacyjny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (2.3.5 KPPPwR).

Na terenie gminy w okresie kontrolowanym działał telefon informacyjny/interwencyjny dla osób uwikłanych w przemoc domową.

Jak ustalono podczas kontroli, był to odrębny numer telefonu przeznaczony tylko dla osób

uwikłanych w przemoc, pod tym numerem dyżurują pracownicy socjalni w godzinach pracy Ośrodka w „poniedziałek od 7.30 do 16, wtorek od 7.30 do 15.30, środa od 7.30 do 12.00, czwartek od 7.30 do 15.30, piątek od 7.30 do 12.00;”. Dodatkowo, poradnictwa telefonicznego mógł udzielać prawnik, w trakcie dyżurów w Punkcie, w każdy poniedziałek miesiąca od 16.00 do 17.00.

Jak ustalono na podstawie pisemnych informacji Dyrektora Ośrodka, z tej formy pomocy w 2018 r. skorzystały dwie osoby.

XIV. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (2.3.7. KPPPwR).

Jednostka posiada opracowaną odrębną procedurę postępowania w przypadku konieczności realizacji art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

„Procedura postępowania w przypadku konieczności zastosowania art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Targu”, została przyjęta Zarządzeniem Nr 8/2012 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 7 grudnia 2012 r.

W okresie kontrolowanym nie zaistniała sytuacja wymagająca konieczności uruchomienia procedury 12a.

XV. Szkolenia i podnoszenie kwalifikacji pracowników socjalnych GOPS oraz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych podnoszące efektywność pracy interdyscyplinarnej.

1. 26.09.2018 r. - XVI Małopolska Konferencja pn. „Pomoc osobie stosującej przemoc – pomocą dla całej rodziny”, zorganizowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, udział wzięli Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. 20.11, 26.11, 5.12, 10.12.2018 r. – dwóch pracowników socjalnych pracujących w grupach roboczych wzięło udział w cyklu czterech szkoleń pn. „Diagnoza, monitoring i ewaluacja działań podejmowanych w obszarze przemocy w rodzinie wraz z elementami prawa i profilaktyki wypalenia zawodowego”. Szkolenia zorganizowane zostały przez ROPS w Krakowie.
3. 21.09.2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu wspólnie z dwoma sąsiednimi gminami: Nowy Targ i Szaflary zorganizował warsztaty grupowe dla członków grup roboczych podczas, których omówione zostały bieżące trudności w codziennej pracy w grupach roboczych. W warsztatach wzięli udział wszyscy pracownicy socjalni i asystent rodziny tutejszego Ośrodka.

Kontrolującym przedstawiono dokumenty potwierdzające udział w ww. szkoleniach (zaświadczenia, programy szkoleń, korespondencję dotyczącą udziału pracowników OPS, ustalenia pomiędzy PZI Gmin odnośnie spotkania warsztatowego dla grup roboczych, listy obecności, fakturę dla osoby prowadzącej szkolenie).

XVI. Badanie skuteczności realizacji zadań.

1. Liczba Niebieskich Kart zakończonych w okresie kontrolowanym – 47
2. Liczba Niebieskich Kart zakończonych ze względu na ustanie przemocy w rodzinie i uzasadnione przypuszczenie o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy – 28
3. Liczba Niebieskich Kart zakończonych ze względu na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań – 19
4. Liczba Niebieskich Kart zakończonych w okresie kontrolowanym tylko z powodu ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania planu pomocy i ponownie wszczętych

- w ciągu PÓŁ roku od zakończenia – 1 (pisemne wyjaśnienia i opis przypadku, znajdują się w kontrolowanej dokumentacji).
5. Liczba Niebieskich Kart zakończonych w okresie kontrolowanym tylko z powodu ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania planu pomocy i ponownie wszczętych w ciągu ROKU od zakończenia procedury – 2 (pisemne wyjaśnienia i opis przypadku, znajdują się w kontrolowanej dokumentacji).
 6. Liczba osób zmotywowanych/skierowanych w okresie kontrolowanym na programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy – sprawcy przemocy mimo motywacji i przedstawienia im możliwości udziału w programie nie wyrażali chęci udziału - 5.
 7. Liczba osób, które uczestniczyły w okresie kontrolowanym w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy – 4
 8. Liczba osób, które ukończyły w okresie kontrolowanym program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy – 1
 9. Liczba osób zmotywowanych/skierowanych w okresie kontrolowanym na leczenie odwykowe w związku z uzależnieniem alkoholowym – 4
 10. Liczba osób, które w okresie kontrolowanym podjęły leczenie odwykowe w związku z uzależnieniem alkoholowym – 2
 11. Średni czas pracy z rodziną objętą procedurą Niebieskie Karty – 6 miesięcy.
 - Liczba NK zamkniętych w okresie do 3 miesięcy – 11
 - Liczba NK zamkniętych do 6 miesięcy – 12
 - Liczba NK zamkniętych do 12 miesięcy – 14
 - Liczba NK zamkniętych w okresie dłuższym niż 12 miesięcy – 4
 12. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie – 0
 13. *Monitoring po zamknięciu procedury Niebieskiej Karty. Monitorowanie Niebieskich Kart po zakończeniu procedury prowadzą pracownicy socjalni, którzy wcześniej pracowali w grupie roboczej. Monitoring prowadzony jest w przypadku, gdy Niebieskie Karty są zakończone z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Monitoring jest przeprowadzany ok. 3 miesiące po zakończeniu procedury, gdy rodzina korzysta z pomocy przy okazji wizyty w środowisku, gdy nie korzysta z pomocy, to kontakt telefoniczny.*
 14. W okresie monitorowania po zakończeniu procedury NK – nie uruchomiono ponownie żadnej procedury.

Z analizy dokumentacji prowadzonej dla rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty oraz badań efektywności w tym zakresie wynika, że gmina Miasto Nowy Targ podejmuje działania mające na celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, także poprzez działania skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie (motywowanie do podjęcia leczenia uzależnienia, do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym). Natomiast konieczne jest wzmożenie działań, których efektem będzie większy udział sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz objęcie osób doświadczających przemocy działaniami edukacyjnymi w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie.

Analiza wyników kontroli przeprowadzonych w latach ubiegłych.

W wyniku kontroli kompleksowej (znak: WP-IV.431.1.14.2014), przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Targu w dniu 5 marca 2014 roku wydano zalecenia pokontrolne o następującej treści:

1. Prawidłowa realizacja zapisów § 18 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” poprzez powiadamianie wszystkich podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu, w tym osób, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Podczas czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

2. Prawidłowa realizacja zapisu § 17 ust. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), który mówi, że spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.

Podczas czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

3. Prawidłowa realizacja zapisu art. 9a ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który mówi, że posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Podczas czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

4. Prawidłowa realizacja zapisu art. 9a ust. 8 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który mówi, że zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3 lub 5 ww. ustawy.

Podczas czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Wnioski:

W trakcie czynności kontrolnych prowadzonych w gminie Miasto Nowy Targ w zakresie realizacji zadań ustawowych stwierdzono:

- uchybienia i nieprawidłowości w zakresie prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”, niezgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty”.

Stwierdzono także niepełną realizację zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie:

- opracowania i realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (3.4.1. KPPPwR). Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych (3.4.2. KPPPwR),
- opracowania i realizacji zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie (2.2.2. KPPPwR),
- opracowania i realizacji programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (2.3.8. KPPPwR).

W związku z powyższym zostaną wystosowane rekomendacje pokontrolne w zakresie zadań rozpisanych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz zalecenia pokontrolne do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

Inspektorzy kontrolujący dokonali wpisu w książce kontroli na temat zakresu i terminu przeprowadzonej kontroli.

Pouczenie

Zgodnie z § 17 ust. 2 pkt 7 w związku z § 18 ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz. 718) kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole – w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu – do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Ponadto zgodnie z § 18 ust. 1 ww. rozporządzenia kierownikowi kontrolowanej jednostki przysługuje prawo do odmowy podpisania protokołu – z podaniem w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania – pisemnych wyjaśnień przyczyn tej odmowy.

Do protokołu nie wniesiono (wniesiono) zastrzeżenia.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Podpis Kierownika jednostki kontrolowanej

Podpisy inspektorów kontrolujących

Starszy Inspektor Wojewódzki
Katarzyna Łach

Inspektor Wojewódzki
Dorota Cecuga